

Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske og klassiske studier

Dato
31.10.2023

Referanse
2023/29465

Til: HF-fakultetet

Kopi til:

Fra: Institutt for historiske og klassiske studier

Signatur: JFH

Selvevaluering Institutt for historiske og klassiske studier

Overordnet peker Institutt for historiske og klassiske studiers selvevaluering på at instituttets sammensetning på én side oppleves som noe fragmentert, men samtidig at studieprogrammene henger sammen. Instituttet oppleves som noe lite i størrelse (sårbart og med stort lederspenn uten et nivå 4), men er også vanskelig å dele opp uten at det vil få negative konsekvenser for utdanningskvaliteten i programmene.

Selvevalueringen er hovedsakelig basert på dialog med ansatte og har hatt bred medvirkning. Ansatte har vært orientert om prosessen siden saken kom, den har vært gjenstand for diskusjon i personalmøte 19. oktober og i utvidet ledergruppe 26. oktober. Alle ansatte fikk komme med innspill på følgende spørsmål i eget spørreskjema:

- Mener du IHK har en helhetlig faglig overbygging ved instituttet, eller er det en samling med individuelle fag/grupper? Gi gjerne en kort begrunnelse
- Gjør rede for eventuelle tangerende fagområder med andre institutt ved fakultetet
- Hvordan fungerer formell og uformell medvirkning ved instituttet pr i dag?
- Vurder instituttets dimensjonering med tanke på kvalitet, effektivitet og sårbarhet.
- [Har du noen] spørsmål?

Ansatte fikk også vite hva de øvrige spørsmålene for selvevalueringen var, og helheten er diskutert i personalmøte og utvidet ledergruppe. Verneombud har diskutert prosess og form underveis, med eget møte etter svarfrist på spørreundersøkelse og før personalmøte.

1. Faglig identitet og samarbeid

Institutt for historiske og klassiske studier tilbyr utdanning innen fem programområder:

- Antikkens kultur, klassiske fag og latin
- Arkeologi
- Europastudier
- Historie, disiplinprogram og lektorprogram
- Kulturminneforvaltning

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	postmottak@hf.ntnu.no	Dragvoll	+ 47 73595000	Jan Frode Hatlen
Norway	www.ntnu.no/ihs	Bygg 6, nivå 4 og 5		Jan.frode.hatlen@ntnu.no

Adresser korrespondanse til saksbehandlende enhet. Husk å oppgi referanse.

Studieprogrammene representerer ulike fagfellesskap, men har også mange felles referanser der særlig historiedisiplinen er involvert i flere program. I høringen av de ansatte kommer det frem ulike opplevelser av dette bildet, der enkelte opplever at det er en faglig overbygning. De aller fleste opplever imidlertid *ikke* at instituttet har noen felles faglig overbygning i dag, og flere mener at samlingen av fag fremstår som relativt tilfeldig. Det kan legges til at det stilles spørsmålstegn ved om det er viktig med noen faglig overbygning.

Ansatte ved IHK samarbeider bredt ved NTNU, og opplyser om samarbeid med flere fakultet (AD-fakultetet, SU-fakultetet og VM), og i høringssvarene nevnes alle institutt ved HF minst en gang. Likevel kommer det også godt frem at det er særlig Institutt for moderne samfunnshistorie og Institutt for kunst- og medievitenskap som ansatte har mest samarbeid med. IMS deler studieprogrammene i historie med IHK, men det er også annet faglig samarbeid mellom instituttene – hovedsakelig i forskningssamarbeid. Samarbeidet med IKM er også innen både utdanning og forskning, men i dette tilfellet er det mer innen forskning. Det er spesielt kunsthistorie og medievitenskap IHKs ansatte har samarbeid med.

Selv om flere opplever at instituttet mangler en helhetlig faglig overbygning, er det mye samarbeid mellom faggruppene både innen undervisning og forskning. Innen undervisning er det stor grad av samarbeid mellom studieprogram. Dette gjelder spesielt studieprogrammene i kulturminne-forvaltning og arkeologi, der begge har emner fra hverandre i sine programmerte studieløp, både på BA- og MA-nivå. På grunn av dette tette samarbeidet har det også blitt holdt felles lærermøter mellom studieprogrammene. Kulturminneforvaltning har også emner fra historie i sin programmerte BA-grad, og studenter fra historie kan ta emner fra kulturminneforvaltning. Studenter i historie og europastudier kan også ta emner fra begge studieprogram. I tillegg kvalifiserer BA-grad ved et av instituttets studieprogram til opptak til de fleste MA-program ved IHK. På BA-nivå har også de fleste studieprogrammene ved instituttet fellesemnet HIST1000: Historien i samfunnet, et emne som tar opp hvordan forestillinger om fortiden på ulike måter spiller en rolle i samtiden.

Det er også samarbeid mellom de ulike faggruppen innen forskning, noe forskningsgruppene ved instituttet reflekterer. Mellom annet er det forskergrupper som inkluderer forskere fra både historie og europastudier, og forskergrupper som inkluderer medlemmer fra historie, arkeologi og kulturminneforvaltning. Videre omfatter Middelaldersentret ved instituttet forskere fra både arkeologi og historie.

En utfordring ved dagens størrelse på IHK er at det i enkelte tilfeller kan være få personer å fordele oppgaver til, oppgaver som ledelse av eller deltakelse i studieprogram og deltakelse i ulike arbeidsgrupper og kommisjoner (for eksempel evaluering av doktorgrader, vurdering av vitenskapelige kvalifikasjoner, osv.). Ofte krever slike oppgaver god forståelse av NTNU-systemet, retningslinjer eller språk, og mulige kandidater for disse oppgavene kan være få. Her er det også et viktig kjønnsperspektiv: Flere kommisjoner har krav om kjønnsbalanse, og det er derfor viktig at fremtidige institutt har god balanse for å unngå slitasje på enkeltpersoner.

2. Ledelse, medvirkning og medbestemmelse

Instituttleder har personalansvar og personaloppfølging av alle fast, vitenskapelige ansatte, i tillegg til kontorsjef. Totalt gir dette et direkte personalansvar for 33 ansatte. Nestleder for forskning har fått delegert personalansvar for rekrutteringsstillingene (ca 10 ansatte) og kontorsjef har fått delegert personalansvar for

administrasjonen (4 ansatte, i tillegg til kontorsjef og instituttleder). Nestlederne har begge kronetillegg og lavere undervisningsbelastning.

Instituttet har studieprogramledere for programmene i kulturminneforvaltning, europastudier og lektorprogrammet i historie. I tillegg er det en studieprogramleder for studieretningen klassiske fag (som har et årsstudium i latin og studieretninger i historie), og en nestleder i programrådet for arkeologi. Disse sitter alle i instituttets utdanningsutvalg. I tillegg har instituttet medlemmer i programrådet for disiplinprogrammene i historie som også sitter i utdanningsutvalget. Denne gruppen får ikke redusert undervisningsbelastning, men har i stedet et kronetillegg på 2200 kr/mnd. Totalt bruker instituttet i overkant av 200 000 kr i ledelse per år.

Medbestemmelse er på HF plassert i LOSAM. Medvirkning ved IHK gjøres gjennom hovedsakelig fire kanaler

- Personalmøter og årlig strategisamling. Personalmøter holdes ca hver 6. uke
- Utvidet ledergruppe, har to representanter fra faste vitenskapelige ansatte, én fra midlertidige ansatte, én fra administrasjonen, to studenter, samt ledelsen (instituttleder, to nestledere og kontorsjef). Gruppen møtes ca 10 ganger i året (dvs. en gang i måneden i studieåret). Referater ligger åpent på internett
- Utdanningsutvalget ved IHK – består av nestleder for utdanning, studieprogramlederne, en representant for studieprogrammet til historie (studieprogramleder er ved IMS), to studenter og en sekretær fra administrasjonen
- Medarbeidersamtaler

I tillegg gir instituttleder informasjon til ansatte i ukentlig fredagsbrev («ukeslutt»). Instituttet har også en egen wiki-side med informasjon om f.eks. hvordan man får finansiert faglige aktiviteter, hvem som har ansvar for hva ved instituttet, og en oppdatert oversikt over alle tildelinger av instituttets strategimidler siden 2021.

Lederspennet på instituttet er stort, noe som også kommer frem i ansattes svar på spørreundersøkelsen. Til tross for gjentatte gjennomganger av roller, mandater og delegasjonsreglement, samt begreper som «medvirkning» og «medbestemmelse», er det en utbredt usikkerhet omkring hvordan beslutninger tas ved NTNU, og hvordan ansatte kan påvirke dem.

Ansatte er delte i sitt syn på medvirkning ved instituttet. Det er tydelig at ansatte ønsker generelt større innflytelse over beslutninger ved NTNU, mens det er mer ulike synspunkter på medvirkning ved instituttet. Noen knytter utfordringer til mangelen på reell medbestemmelse i de store sakene – som campussaken – mens andre ønsker mer lokal medbestemmelse. Det kommer ikke frem hvilke typer saker dette gjelder. Flere peker på at utvidet ledergruppe og øvrige strukturer ved instituttet fungerer etter hensikten. Av størst betydning for organiseringen av fremtidens HF, finner vi bekymringer hos ansatte for at medvirkning gjennom rådgivende kanaler vil fungere svakere ved større institutt.

3. Strategisk evne og økonomisk handlingsrom

Instituttets budsjett for 2023 har en bevilgningsinntekt på omkring 40 mill. kroner. Lønnsandelen av totale inntekter er 101,5% (inkludert avlønning av eksterne for sensur o.l.). Handlingsrommet har vært større tidligere år og forventes å være litt større i kommende år. Likevel vil instituttets lønnsbudsjett binde opp det

meste av budsjettet også i overskuelig fremtid. Instituttet vil gå med et underskudd i 2023, men langt mindre enn budsjettet. Underskuddet vil være bygget ned i løpet av kort tid (2024 eller 2025).

Husleie er en betydelig del av instituttets utgifter, men her har instituttet tatt grep gjennom et makeskifte med Institutt for tverrfaglige kulturstudier, som innebærer en besparelse for IHK på omkring en million kroner årlig.

Faglige aktiviteter dekkes og stimuleres med annuum/driftsmidler til ansatte, og strategimidler som lyses ut tre ganger i året. Størrelsen på disse midlene på budsjettet varierer mellom 400 000 og 500 000, totalt. Dette tilsier at vitenskapelige ansatte i snitt har omkring 12 000-15 000 til reiser og faglige aktiviteter. Ettersom at fakultetet ikke dekker slike utgifter etter at økonomien ble flyttet ned til instituttene, er dette i snitt svært begrensede ressurser til faglig aktivitet. Ledelsen har håndtert dette ved å vri midler mer mot strategimidler ettersom mange ansattes annuum har stått ubrukt. Ved de siste utlysningene har ingen ansatte fått avslag på sine søknader om midler, og i de tre årene med slike utlysninger har ingen fått avslag på søknader om konferansereiser eller arkivreiser. Selv om det er ønskelig med et langt større økonomisk handlingsrom er dagens rom med andre ord romslig nok for at de viktigste faglige aktivitetene for våre fag dekkes. Til dette kan det også legges til at studieprogrammene har romslige budsjetter og at studentene får dekket det de trenger av faglig-sosiale aktiviteter.

4. Teknisk-administrative ressurser

Instituttets administrasjon består av 6 faste stillinger, inkludert instituttleder og kontorsjef. En førstekonsulent, en seniorrådgiver og to seniorkonsulenter utgjør den øvrige administrasjonen. Det har over tid også vært behov for periodevis innleie av en halvstilling i tillegg til den faste staben, for å håndtere sykefravær og økt arbeidspress. Administrasjonen har et nært samarbeid med administrasjonen ved Institutt for moderne samfunnshistorie om historieprogrammene. Administrasjonen har en god delekultur og løser oppgaver mye på tvers, men det er uunngåelig med en del spesialisering av oppgaver som gjør administrasjonen sårbar. Dette gjelder særlig innenfor bestillinger/rekvirentarbeid. Samtidig oppstår det raskt forsinkelser i prosesser og forlenget svartid til ansatte og studenter når det er fravær også hos de som jobber hovedsakelig med studieadministrasjon. Slik sett er effektiviteten god sett per ansatt, men totalt sett er administrasjonen sårbar for fravær.

Generelt oppleves instituttet som noe sårbart, med flere små fagområder/studieprogram og en administrasjon med sårbarheten beskrevet ovenfor.